

ASEAN

สาธารณรัฐ
ฟิลิปปินส์

เนการาบรูไนดารุสซาลาม

บทบาท อำนาจหน้าที่ ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2552 กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหน้าที่ดังนี้

1. พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนในกรณีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ การปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติของข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนโดยไม่เป็นธรรม แม้ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม รวมทั้งให้มีหน้าที่ในการตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาล

2. ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3. ติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ รวมตลอดถึงข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในกรณี que เห็นว่ามีความจำเป็น

4. รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกแทนราษฎร และวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการกระทำของข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ มีผลกระทบต่อความเสียหายของประชาชนส่วนรวมหรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะผู้ตรวจการแผ่นดินอาจพิจารณาสอบสวนได้ด้วยตนเองโดยไม่มีคำร้องเรียนได้

สถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินศึกษา สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 เลขที่ 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0 2141 9292 โทรสาร 0 2143 8375

สายด่วน 1676 (โทรฟรีทั่วประเทศ)

www.ombudsman.go.th

www.ombudsman.go.th/ombudsmanstudies

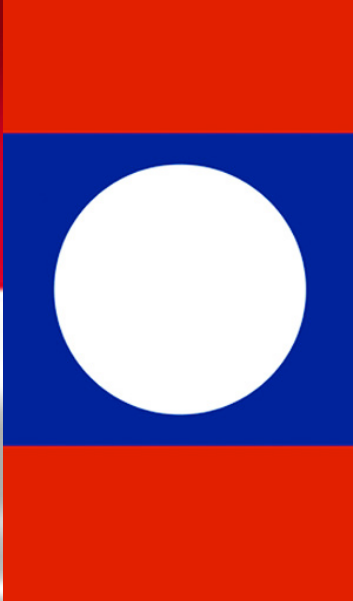

OMBUDSMAN and ASEAN

ผู้ตรวจการแผ่นดินกับอาเซียน

Anti-Corruption Bureau, Prime Minister Office of Brunei Darussalam

เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1982 รัฐบาลแห่งสุลต่านบรูไนได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติฉุกเฉิน (Emergency Act on Prevention of Corruption) ซึ่งต่อมาในปี ค.ศ. 1984 พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กลายมาเป็นพระราชบัญญัติป้องกันการทุจริตมาตรา 131 โดยพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีผลให้จัดตั้งสำนักงานป้องกันการทุจริตแห่งชาติ หรือ Anti-Corruption Bureau (ACB) ขึ้น เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1982 ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันการทุจริตแห่งชาติ ได้แก่ สุลต่านแห่งบรูไน โดยผู้อำนวยการที่ได้รับการแต่งตั้งจะมีหน้าที่เป็นผู้นำและบริหารสำนักงานป้องกันการทุจริตแห่งชาติ และขึ้นตรงต่อสุลต่านบรูไนแต่เพียงผู้เดียว

Ministry of National Assembly – Senate Relations and Inspection

กัมพูชาไม่มีหน่วยงานอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในลักษณะเดียวกับประเทศไทย อย่างไรก็ตาม มีหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล ที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรภาครัฐ คือ กระทรวงประสานงานระหว่างสภาแห่งชาติกับวุฒิสภาและการตรวจสอบกัมพูชา (Ministry of National Assembly - Senate Relations and Inspection) ทำหน้าที่ควบคุมดูแลและอำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานระดับล่างเป็นผู้ดำเนินการ แต่ได้รับการร้องเรียนจากประชาชนว่าดำเนินการไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งติดตามและทำการตรวจสอบการใช้กฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ และเอกสารทางกฎหมายต่าง ๆ

Ombudsman Republik Indonesia

ผู้ตรวจการแผ่นดินแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียเกิดขึ้นจากพระราชกฤษฎีกา Presidential Decree No. 44 ค.ศ. 2000 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำให้รัฐมีความโปร่งใส ชื่อตรง และปราศจากการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต โดยการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินต้องไม่กระทบการใดที่เป็นการแทรกแซงกระบวนการพิจารณาคดีของฝ่ายนิติบัญญัติ พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวกำหนดให้มีผู้ตรวจการแผ่นดิน 7 คน และมี 1 คน ซึ่งจะต้องดำรงตำแหน่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน และอีก 1 คนดำรงตำแหน่งเป็นรองประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

State Inspection and Anti-Corruption Authority : SIAA

หน่วยตรวจสอบและต่อต้านการทุจริตแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (State Inspection and Anti-Corruption Authority: SIAA) เป็นองค์กรตรวจสอบระดับกระทรวง และเป็นหนึ่งในองค์กรบริหารของรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและแก้ปัญหาเรื่องร้องเรียน คำร้องขอของประชาชนที่เกี่ยวกับการดำเนินการหรือตัดสินใจของรัฐบาลในเรื่องที่เห็นว่าเป็นการขัดต่อกฎหมาย พร้อมกำกับดูแลการดำเนินงานป้องกันและต่อต้านการทุจริตของการบริหารภาครัฐในระดับต่างๆ หน่วยงาน SIAA ตรวจสอบและต่อต้านการทุจริตแห่งรัฐประกอบด้วยประธาน 1 คน ที่ได้รับรองจากที่ประชุมสมัชชาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 และมีรองประธาน 2-3 คน ซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งตามข้อเสนอของประธาน SIAA

Public Complaints Bureau of Malaysia

ในมาเลเซีย หน่วยงาน Public Complaints Bureau สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ก่อตั้งเมื่อ 23 กรกฎาคม ค.ศ. 1971 หัวหน้าหน่วยงาน คือ อธิบดี (Director General) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบสอบสวน เรื่อง ร้องเรียนที่ประชาชนร้องเรียนความไม่ถูกต้องในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐที่แปรรูปเป็นหน่วยงานเอกชน

ANTI-CORRUPTION COMMISSION: ACC

คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีจำนวน 15 คน ได้รับการคัดเลือกจากประธานาธิบดีและประธานรัฐสภา ประธานาธิบดีจะเสนอชื่อคณะกรรมการ 15 คน ต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบและแต่งตั้งประธานและเลขาธิการตามมาตรา 5 ของกฎหมายต่อต้านการทุจริต คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเท่ากับประธานาธิบดี คือ 5 ปี โดยจะต้องปฏิบัติงานจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่และจะต้องไม่ปฏิบัติหน้าที่เกิน 2 วาระ

คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตรายงานตรงต่อประธานาธิบดี ปัจจุบันมีรองประธานาธิบดีเป็นประธาน เนื่องจากเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่ คณะกรรมการจึงอยู่ระหว่างการจัดทำโครงสร้างองค์กรภายใน

Ombudsman of the Philippines

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ปี ค.ศ.1987 ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่ในฐานะ “ผู้ที่ให้การปกป้องคุ้มครองประชาชน” (Protector of People) ซึ่งมีที่มาจากการกิจที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับมอบหมายให้ปกป้องคุ้มครองประชาชนจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ละเลย หรือใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินและรองผู้ตรวจการแผ่นดินจะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการรัฐธรรมนูญด้วย

Corrupt Practices Investigation Bureau of Singapore

CPIB เป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่สอบสวนและป้องกันการทุจริตในภาครัฐและภาคเอกชนของสิงคโปร์ ซึ่งก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1952 โดยพระราชบัญญัติป้องกันการทุจริต มาตรา 241 (Prevention of Corruption Act, Chapter 241) ต่อมาภายหลังจากการได้รับเอกราช นายกรัฐมนตรี และรายงานโดยตรงต่อนายกรัฐมนตรี

CPIB มีหน้าที่ควบคุมการให้บริการสาธารณะให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรม และสนับสนุนการดำเนินการที่ปราศจากการทุจริตของภาคเอกชน และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของข้าราชการและรายงานต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของ CPIB ยังมีหน้าที่ในการจัดการสัมมนาและการบรรยายเพื่อให้ความรู้แก่ข้าราชการเพื่อป้องกันการทุจริตด้วย

Ombudsman of Thailand

ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ของรัฐสภา) เกิดขึ้นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินให้ทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนกรณีที่ได้รับความสะดวกและความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติ มาตรา 242-245 โดยมีเจตนาารมณ์สานต่อจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่มุ่งหวังให้มีกลไกการคุ้มครองสิทธิของประชาชน และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และได้บัญญัติปรับเปลี่ยนชื่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เป็น “ผู้ตรวจการแผ่นดิน”

The Government Inspectorate of Vietnam

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ค.ศ.1992 และฉบับแก้ไขปรับปรุงปี ค.ศ. 2001 กำหนดให้มีการคุ้มครองสิทธิของพลเมืองในด้าน สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และด้วยหลักนิติรัฐของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จึงมีการจัดตั้งหน่วยตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ หรือ The Government Inspectorate of Vietnam ที่ประกอบด้วยหน่วยงานกลางและหน่วยงานภายใต้การกำกับ 4 ระดับ จากส่วนกลางไปจนถึงระดับท้องถิ่น